

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Tost/30/2017
Identifikačné číslo spisu: 9017200153
Dátum vydania rozhodnutia: 18. januára 2018
Meno a priezvisko: JUDr. Štefan Michálik
Funkcia:
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:9017200153.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Štefana Michálika a sudcov JUDr. Daniela Hudáka a JUDr. Viliama Dohňanského na neverejnom zasadnutí konanom 18. januára 2018 v Bratislave, v trestnej veci odsúdeného R. D. a spol., pre trestný čin nedovolenej výroby a držby omamnej látky, psychotropnej látky, jedu a prekurzora a obchodovania s nimi podľa § 187 ods. 1 písm. b/, písm. c/, písm. d/, ods. 5 písm. b/ Trestného zákona (zákon 140/1961 Zb., v znení neskorších predpisov) a iné, odsúdeného o sťažnosti proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 1T/7/2003, z 2. augusta 2017 o zamietnutí návrhu na opätovné prejednanie trestnej veci v jeho prítomnosti, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 193 písm. c/ Trestného poriadku sťažnosť odsúdeného R. D. sa z a m i e t a .

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Bratislave uznesením, sp. zn. 1T/7/2003, z 2. augusta 2017, podľa § 362 ods. 2 Tr. por. zamietol návrh odsúdeného R. D. na opätovné prejednanie trestnej veci vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 1T/7/2003, v jeho prítomnosti pre nesplnenie podmienok podľa § 358 ods. 1 Tr. por. Proti tomuto rozhodnutiu podal v zákonom stanovenej lehote sťažnosť obhajca, ktorú doplnil odsúdený podaním doručeným Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky 14. decembra 2017. V písomných dôvodoch sťažnosti namietal nesplnenie podmienok pre vedenia konania proti ušlému. Opätovne poukázal na zložitú etnickú situáciu Kosovských Albáncov žijúcich v Srbsku, ku ktorým sám patrí a k nerovnakému zaobchádzaniu zo strany srbských úradov vo vzťahu ku Kosovským Albáncom. Poukázal na úradný záznam (č.l. 2654 súdneho spisu), v ktorom je podľa odsúdeného uvedené nepravdivé vyjadrenie cudzineckej polície, že srbský pas odsúdeného je v platnosti, avšak odsúdený je držiteľom pasu Kosova. V danom prípade existovala pre odsúdeného vízová povinnosť pre vstup na územie Slovenskej republiky po tom, ako mu bolo zamietnuté povolenie na tolerovaný pobyt. V nadväznosti na uvedené poukázal na str. 7 pasu, z ktorého vyplýva, že odsúdený požiadal v roku 2007 v Belehrade na zastupiteľskom úrade Slovenskej republiky o udelenie víz, ktoré mu bolo zamietnuté. Nestotožňuje sa s tvrdením, že sa svojim pobytom v cudzine vyhýbal súdnemu konaniu, naopak, má za to, že súdy mu zasielali predvolania na súdne pojednávania na nesprávnu adresu v Kosove. Podľa odsúdeného mu taktiež súdy v minulosti zasielali predvolania na nesprávnu adresu v Bratislave. Odsúdený poukázal na to, že sa aktívne zaujímal o priebeh hlavných pojednávanií na území Slovenskej republiky a ak mal vedomosť o termíne hlavného pojednávania, tak dal súhlas s konaním v

jeho neprítomnosti, alebo ak mal byť vykonaný dôkaz, o ktorý sa zaujímal a nemohol sa na hlavné pojednávanie dostaviť, tak sa riadne ospravedlnil. Nesúhlasil s názorom súdu prvého stupňa, že mal opustiť územie Slovenskej republiky z vlastnej vôle, ale z dôvodu administratívnych podmienok, nakoľko si musel zabezpečiť nový cestovný pas a víza. Nepovažuje za dostatočne preverovanie pobytu odsúdeného prostredníctvom cudzineckej polície. V tejto súvislosti navrhol, aby najvyšší súd požiadal opätovne cudzineckú políciu o zabezpečenie informácie, koľkokrát sa odsúdený snažil získať tolerovaný, alebo trvalý pobyt na území Slovenskej republiky a o získanie víz na vstup do krajín Európskej Únie od roku 2006. Namietal nedostatočné odôvodnenie súdu prvého stupňa, keďže má za to, že nie je zrejmé, aké konkrétne lustrácie zo strany slovenských súdov boli vykonané vo vzťahu k splneniu podmienok na konanie proti ušlému, resp. či boli podmienky na konanie proti ušlému neustále preverované. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby najvyšší súd napadnuté rozhodnutie podľa § 194 ods. 1 Tr. por. zrušil a aby rozhodol podľa § 362 ods. 2 Tr. por. o zrušení uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4 To 6/2014, z 28.4.2015 v časti odsúdeného R. D. a rozsudku Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 1T 7/2003, z 27.9.2013 a aby uložil súdu prvého stupňa pokračovať v konaní na podklade pôvodnej obžaloby. Najvyšší súd Slovenskej republiky v zmysle § 192 ods. 1 Trestného poriadku preskúmal sťažnosť odsúdeného R. D. a zistil, že sťažnosť obhajcu je prípustná (§ 553 ods. 5 Trestného poriadku), bola podaná oprávnenou osobou (§ 186 ods. 1 Trestného poriadku), v zákonnej lehote a na príslušnom súde (§ 187 ods. 1 Trestného poriadku), ale dospel k záveru, že nie je dôvodná. Z obsahu spisového materiálu má Najvyšší súd Slovenskej republiky za preukázané, že dňa 28. júla 2003 bola Krajskému súdu v Bratislave doručená obžaloba krajského prokurátora v Bratislave pod č. 1Kv 8/02, z 18. júla 2013 (č.l. 1545 vyšetrovacieho spisu), podľa ktorej sa odsúdený R. D. a spol. v bode 1/ - 4/ obžaloby mali dopustiť trestného činu nedovolennej výroby a držby omamnej látky, psychotropnej látky, jedu a prekurzora a obchodovania s nimi podľa § 187 ods. 1 písm. b/, písm. c/, písm. d/, ods. 4 písm. a/, ods. 5 písm. b/ Tr. zák. účinného do 31.12.2005, v bode 4/ trestného činu falšovania a pozmeňovania verejnej listiny podľa § 176 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31.12.2005 a v bode 5/ trestného činu nedovoleného ozbrojovania podľa § 185 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. účinného do 31.12.2005. Trestná vec bola vedená na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 1T 7/2003. Uznesením Okresného súdu Bratislava I, sp. zn. 3Nt 71/2002, z 16. apríla 2002 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave z 4. júna 2002, sp. zn. 9Nto 41/2002, bol odsúdený R. D. vzatý do väzby, ktorá začala plynúť dňom jeho zadržania, t.j. od 13. apríla 2002. Na základe príkazu predsedu senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 23. marca 2006, sp. zn. 4 Ntv 7/2006, bol odsúdený R. D. 23. marca 2006 prepustený z výkonu väzby na slobodu. Predsedníčka senátu Krajského súdu v Bratislave opatrením z 14. mája 2015, sp. zn. 1T 7/2003, rozhodla, že podľa § 302 ods. 1 Tr. por. účinného do 31.12.2005 sa súdne konanie proti R. D. vykoná ako konanie proti ušlému (č.l. 2755 súdneho spisu). Rozsudkom Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 1T 7/2003, z 27. septembra 2013 bol odsúdený R. D. uznaný vinným v bode 1/ z trestného činu nedovolennej výroby a držby omamnej látky, psychotropnej látky, jedu a prekurzora a obchodovania s nimi podľa § 187 ods. 1 písm. b/, písm. c/, písm. d/, ods. 5 písm. b/ Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov, v bode 4/ z trestného činu falšovania a pozmeňovania verejnej listiny podľa § 176 ods. 1 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov a v bode 5/ z trestného činu nedovoleného ozbrojovania podľa § 185 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov na tom skutkovom základe, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia. Za spáchanú trestnú činnosť mu bol podľa § 187 ods. 5 s použitím § 35 ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 9 rokov so zaradením pre výkon trestu odňatia slobody do druhej nápravno-výchovnej skupiny podľa § 39a ods. 3 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením, sp. zn. 4To 6/2014, z 28. apríla 2015 odvolanie odsúdeného R. D. zamietol ako nedôvodné a zároveň mu nariadil výkon trestu so zarátaním väzby od 13. apríla 2002 do 31. marca 2006 (č.l. 3154 súdneho spisu). Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v Bratislave II vydal dňa 3. augusta 2015 príkaz na dodanie do výkonu trestu odsúdeného R. D. (č.l. 3280 súdneho spisu). Následne 24. septembra 2015 bol Krajským súdom v Bratislave vydaný medzinárodný zatýkací rozkaz (č.l. 3300 súdneho spisu) a 25. septembra 2015 európsky zatýkací rozkaz (č.l. 3294 súdneho spisu) za účelom jeho dodania do výkonu trestu odňatia slobody. Odsúdený R. D. bol zadržaný dňa 30. októbra 2016 v meste Bari, Talianska republika (č.l. 3372 súdneho spisu). Národná ústredňa SIRENE 15. decembra 2016 oznámila Krajskému súdu v Bratislave, že odvolací súd v Bari vydal rozhodnutie, právoplatné 12.

decembra 2016 o splnení podmienok pre vydanie R. D. na územie Slovenskej republiky za účelom výkonu trestu odňatia slobody (č.l. 3408 súdneho spisu). Odsúdený D. bol 21. decembra 2016 prevzatý príslušníkmi Národnej ústredne SIRENE o 12.45 hod. na letisku v Ríme a toho istého dňa transportovaný a v čase okolo 18:00 hod. umiestnený do ÚVV a ÚVTOS Bratislava. Podľa § 302 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31.12.2005, konanie podľa ustanovení tohto dieľu možno vykonať proti tomu, kto sa vyhýba trestnému konaniu pobytom v cudzine alebo tým, že sa skrýva (teraz § 358 ods. 1 Tr. por.). Podľa § 362 ods. 1 Tr. por., odsúdený v konaní podľa tohto dieľu má právo podať návrh na opätovné prejednanie svojej veci súdom v jeho prítomnosti pre nesplnenie podmienok podľa § 358 ods. 1 do uplynutia šiestich mesiacov odo dňa, keď sa dozvedel o trestnom stíhaní alebo odsúdení, najneskôr však v príslušnej premlčacej dobe ustanovenej v Trestnom zákone. Z citovaného ustanovenia § 362 ods. 1 Tr. por. vyplýva, že primárne je povinnosťou súdu skúmať, či návrh na opätovné prejednanie veci bol podaný do uplynutia 6 mesiacov odo dňa, keď sa odsúdený R. D. dozvedel o trestnom stíhaní alebo odsúdení, najneskôr však v príslušnej premlčacej dobe ustanovenej v Trestnom zákone, teda či bol návrh podaný včas. Podľa § 90 ods. 1 písm. c/ Tr. zák., uložený trest nemožno vykonať po uplynutí premlčacej doby, ktorá je desať rokov, ak ide o odsúdenie na trest odňatia slobody najmenej na päť rokov. Vo vzťahu k určaniu začiatku plynutia šesťmesačnej lehoty postupoval Krajský súd v Bratislave správne, keď v odôvodnení rozhodnutia podrobne objasnil tzv. včasnosť podania návrhu tak, že začiatok plynutia objektívnej lehoty stanovil od zadržania odsúdeného R. D. v Talianskej republike, t.j. od 30.10.2016. Aj podľa najvyššieho súdu bolo nevyhnutné takto postupovať, keďže odsúdený sa prvýkrát mohol dozvedieť o odsúdení (právoplatný rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 27. septembra 2013, sp. zn. 1T 7/2013, v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. apríla 2015, sp. zn. 4 To 6/2014) až pri svojom zadržaní riadiac sa zásadou v pochybnostiach v jeho prospech. To nevylučuje, že odsúdený D. vedel o tom, že je trestne stíhaný minimálne od doby, od kedy sa zúčastňoval trestno-procesných úkonov ako aj to, že mal vedomosť o prebiehajúcich hlavných pojednávaniach, keď opakovane predkladal súdu žiadosti o ospravedlnenie neúčasti na hlavných pojednávaniach, v ktorých uvádzal, že sa pojednávaní nemôže zúčastniť zo zdravotných dôvodov, nachádzal sa v cudzine (Kosovo), pričom doposiaľ nezískal vízum potrebné na vstup na územie Slovenskej republiky, a preto súhlasil s vykonaním hlavného pojednávania v jeho neprítomnosti (č.l. 2770, 2813, 2855, 2875, 2917, 2936 súdneho spisu). Charakteristickou črtou konania proti ušlému je to, že orgánom činným v trestnom konaní, resp. súdu nie je obvinený k dispozícii, a to z dôvodu jeho neprítomnosti na území Slovenskej republiky alebo vzhľadom na to, že jeho pobyt nie je týmto orgánom známy. Ide o osobitný spôsob konania proti osobe, ktorú nemožno postaviť pred súd, pretože sa vyhýba trestnému konaniu pobytom v cudzine alebo tým, že sa skrýva. Konanie proti ušlému, ktoré do značnej miery obmedzuje princípy spravodlivého procesu, preto musí byť vykonané iba na základe ústavnej zásady vyslovenej v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, a nielen preto, aby vec bola urýchlene skončená. Je povinnosťou súdu a rovnako tak ostatných orgánov činných v trestnom konaní v priebehu celého trestného stíhania skúmať, či dôvody konania proti ušlému stále trvajú. Pokiaľ sa konalo proti ušlému a dôvody pre také konanie kedykoľvek pred skončením trestného stíhania odpadajú, opätovne vec prejedná v potrebnom rozsahu podľa všeobecných ustanovení Trestného poriadku (Rozhodnutie č. 21 uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 03/2010). Skutočnosť, či bol splnený predpoklad pre konanie proti ušlému, t.j. že sa odsúdený vyhýbal trestnému konaniu pobytom v cudzine, je potrebné vždy posudzovať komplexne podľa okolností konkrétneho prípadu a vyhodnotiť, či odsúdený uviedol dostatočný dôvod na ospravedlnenie svojej neprítomnosti na území Slovenskej republiky, ktorý môže byť daný objektívnymi okolnosťami (vis maior). Na začatie konania proti ušlému nestačí iba konštatovanie orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu, že sa obvinený nezdržiava v mieste svojho bydliska, ale musia sa vykonať všetky dostupné úkony a opatrenia zamerané na zistenie, na akom mieste sa obvinený zdržiava a prečo sa v mieste bydliska nenachádza. Najvyšší súd Slovenskej republiky s poukazom na horeuvedené skutočnosti konštatuje, že boli splnené všetky podmienky, v čase rozhodovania krajského súdu, na konanie proti R. D. ako proti ušlému a v tomto smere si osvojil závery krajského súdu, ktorý ich aj dôkladne odôvodnil. Z obsahu predloženého spisu vyplýva, že boli vykonávané dôsledne všetky dostupné úkony a opatrenia, smerujúce k tomu, aby bol R. D. prítomný na hlavnom pojednávaní. Súd vykonal všetky potrebné úkony na zistenie pobytu odsúdeného a z predložených správ mal preukázané, že v čase súdneho konania bol jeho pobyt neznámy, v mieste adresy trvalého pobytu sa nezdržiaval, vo svojich

podaniach neuviedol adresu v zahraničí, na ktorej by bol zastihnuteľný a neposkytol súčinnosť za účelom dostavenia sa na pojednávanie. Odsúdený D. nepredložil súdu žiadne hodnoverné doklady preukazujúce pravdivosť uvedených tvrdení, najmä vyplnený formulár (žiadosť) o udelenie krátkodobého Schengenského víza na územie Slovenskej republiky, prípadne zamietnutie žiadosti o udelenia víza, po tom ako mu nebolo vyhovené v konaní o predĺženie povolenia na tolerovaný alebo trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, preto krajský súd správne kvalifikoval konanie odsúdeného ako snahu vyhýbať sa trestnému konaniu pobytom v cudzine. Argumentácia odsúdeného v podanej sťažnosti je teda v príkrom rozpore s vykonaným dokazovaním. Napokon úmysel odsúdeného vyhnúť sa trestnému konaniu možno jednoznačne vyvodiť zo skutočnosti, že odsúdený sa zdržiaval v cudzine, keď bol zadržaný v meste Bari, Taliansko v súvislosti s vydaným európskym zatýkacím rozkazom. Námietky uvedené v podanej sťažnosti R. D., ktorý mal opustiť územie Slovenskej republiky z administratívnych dôvodov, preto najvyšší súd vyhodnotil ako účelové. Treba tiež zdôrazniť, že konanie proti ušlému vedené proti R. D. bolo vykonané v súlade s vtedy platnými ustanoveniami § 302 a nasl. zák. č. 141/1961 Zb. v znení neskorších predpisov (č. 1. 2755 súdneho spisu). Najvyšší súd sa preto stotožnil so závermi krajského súdu, že podmienky pre opätovné prejednanie veci odsúdeného R. D. v jeho prítomnosti tak, ako sú uvedené v § 362 ods. 1 Trestného poriadku, splnené neboli. Na základe vyššie uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, že podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku sťažnosť odsúdeného ako nedôvodnú zamietol.

Poučenie :

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.